

Fjala e kryetarit akad. Hivzi Islami, në mbledhjen komemorative të Akademisë së Shkencave dhe të Arteve të Kosovës me rastin e vdekjes së akademik Pajazit Nushit, 03.09.2015

E nderuar familje Nushi,
Miq të nderuar,
Presidente, Kryeministër, Rektor, ministra
Zonja dhe zotërinj

Pa u mbushur 20 ditë, Akademia po ballafaqohet tri herë me vdekje. Pas dy humbjeve, të akademikëve Esat Stavileci dhe Mark Krasniqi, dje na erdhi lajmi tjetër i kobshëm se në orët e pasdites, në shtëpinë e tij, u nda nga jeta anëtari i rregullt i ASHAK-ut dhe nënkryetari i saj, akademik Pajazit Nushi. Vdiq psikologu dhe doktori i parë i shkencave psikologjike në Kosovë, profesori, edukatori, intelektual, drejtuesi i suksesshëm i veprimtarive shoqërore dhe i shumë institucioneve arsimore, shkollore dhe pedagogjike të Kosovës, humanisti dhe personaliteti i shquar në lagjen e figurave të spikatura në fushën e shkencës, të arsimit dhe të kulturës shqiptare në Kosovë dhe jashtë saj për më se gjysmë shekulli, ku la gjurmë të thella. Është kjo një humbje e madhe për familjen, të gjithë kolegët dhe miqtë e tij, për Akademinë dhe shkencën, për shoqërinë tonë. Ju ftoj që me një minut heshtje ta nderojmë bashkëshortin, prindin, gjyshin, mikun dhe kolegun tonë të dashur akademik Pajazit Nushin.

Lavdi!

Akademik Pajazit Nushin vdekja e gjeti në funksionin e nënkryetarit të Akademisë së Shkencave dhe të Arteve të Kosovës, për themelimin e së cilës kishte një rol të veçantë në gjysmën e viteve të 70-ta të shekullit të kaluar. Krahas obligimeve në Akademi, ku me përkushtim punoi deri në minutin e fundit të jetës, ushtronte edhe detyra të tjera me rëndësi arsimore, shkencore dhe humaniste në Kosovë. E deshi shumë Gjakovën arsimdashëse dhe patriotike, ku lindi para 82 viteve, por për shkak të nevojave tjera në nivel të Kosovës, shpeshherë të ngutshme, punoi shumë pak atje. Qyteti i lindjes megjithatë nuk e harroi dhe e shpalli "Qytetar Nderi".

Janë të njohura studimet dhe kontributet e profesor Nushit në rrafshin teorik dhe empirik nga psikologjia e përgjithshme, psikologjia sociale, psikologjia e religjionit, terminologjia e psikologjisë, psikologjia pedagogjike, etnopsikologjia, leksikologjia shqipe dhe sfera e metodologjisë hulumtuese të psikologjisë. Si hulumtues e studiues i zellshëm dhe si pendë

shumë produktive ishte një shfaqje e re në këto shkenca te ne, duke u ngritur dhe afirmuar edhe jashtë kufijve të Kosovës dhe hapësirës etnike shqiptare. Nga këto fusha na la shumë vepra, studime e trajtesa. Sapo e mbaroi dhe e botoi në Akademi veprën kapitale “Leksikoni i psikologjisë” në dy vëllime të mëdha. Nuk ka dyshim se pa profesor Pajazit Nushin shkencat psikologjike te ne do të ishin shumë të varfëra, mbase edhe të panisura. Me vdekjen e tij qarqeve shkencore dhe akademike iu këput një krah i fortë.

Sentenca e lashtë se njeriu vlen aq sa e pranojnë të tjerët gjen shprehje pikërisht te Profesor Pajazit Nushi. Nuk kishte mjedis, pa dallim kohe, moshe dhe përkatësie tjetër, ku ai nuk pranohej dhe fjala e tij nuk dëgjohej e respektohej nga të gjithë deri te njerëzit e rëndomtë, sepse edhe ai e respektonte dhe e dëgjonte çdo mendim të tjetrit dhe me ndërhyrjet e tij thellësisht njerëzore çdo bisede i jepte ton qetësues dhe çdo problemi rrugëzgjdhje. Toleranca, dashuria dhe njerëzia ishin veçori të dalluara të prof. Pajazitit, sikundër dhe raportet e tij me kolegë dhe bashkëpunëtorë. Me mirësinë, idetë dhe njohuritë që posedonte për shumë çështje, veçanërisht nga shkencat sociale, nga zhvillimet kulturore dhe humaniste, në çdo kohë ishte i gatshëm të ofronte ndihmë për aq sa ishte e mundur, veçanërisht ndihmë për kolegët, bashkëpunëtorët dhe studentët në punën e diplomave në studimet themelore, në studimet pasdiplomike dhe në doktorate. I përgjegjshëm në paraqitje publike dhe në veprime, kudo që gjendej e vepronte, pushtonte me butësinë, optimizmin dhe fjalën e tij të ngrohtë e të urtë. Optimizmi i tij gjithnjë hapte rrugë për shpresa dhe ardhmëri të lumtur edhe për Kosovën dhe shqiptarët. Kishte karakter të tillë të fortë që, ndonëse e dinte natyrën e sëmundjes, kurrë nuk qe ankuar këto muajt dhe ditët e fundit. Deri më 13 korrik ishte aktiv në punët e Akademisë. Punën e kishte mbi të gjitha; të gjitha energjitë fizike dhe intelektuale i la në dispozicion të punës shkencore dhe zhvillimit të shoqërisë. Në të gjitha këto kontekste patëm fatin dhe ishim krenarë që e njohëm dhe bashkëpunuam me të.

Si kontribues i madh në çdo nivel të jetës publike dhe shoqërore, u shqua në mbrojtjen e qenies kombëtare dhe kulturore në kohën e jetës sonë autonome, por edhe më vonë, në kohë shumë të rënda për Kosovën dhe shqiptarët, kur bashkë me të tjerët, u vu në ballë të mbrojtjes të së drejtave dhe lirive të njeriut dhe pastaj në instancën qeveritare për të pagjeturit. Për punën e tij shkencore, arsimore-pedagogjike dhe kulturore mori shumë mirënjohje dhe dekorata.

Ne sot po ndahemi nga akademik Pajazit Nushi vetëm fizikisht, sepse trashëgimia që la pas e bëjnë emrin e këtij shkencëtari, profesori, edukatori,

intelektuali dhe humanisti të mbetet gjallë për breza të tërë. Vdekja nuk mund të mposhtë njerëz të përmasave të tilla; ata mbesin gjallë përmes veprave të tyre.

Me këtë rast Akademia e Shkencave dhe e Arteve e Kosovës i shpreh ngushëllimet më të sinqerta familjes së akademikut Pajazit Nushi, si dhe të gjithë miqve dhe adhuruesve të tij të shumtë anë e mbanë Kosovës dhe botës shqiptare.

Akademisë dhe familjes i kanë arritur shumë telegrame ngushëllimi nga të gjitha anët e Kosovës dhe të trojeve shqiptare, si dhe nga diaspora.

Për jetën dhe veprën e akademik Nushit do të flas anëtari i Akademisë dhe sekretari i Seksionit të Shkencave Shoqërore, dr. Jusuf Bajraktari.